

Istenből eredő erkölcsiség

Szerző Véghelyi Péter

Az előadás anyagának első része.

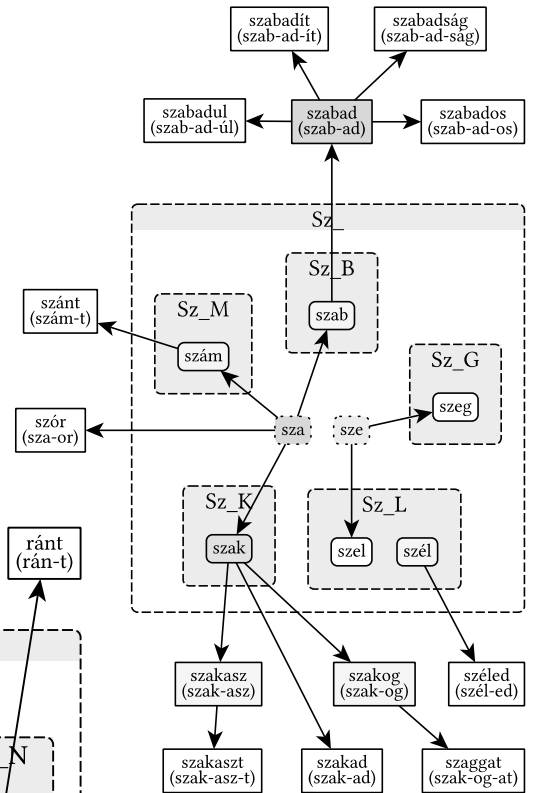
Előadás: 2019.04.02-án az ITSH épületében.

Tartalmában megegyezik a szerző „Értekezés a magyar nyelvről, annak keresztény szellemiségéről, bölcséletéről és természetismeretéről” c. könyvének 16. fejezete elejével.

16.1. Szabadságunk a bűn halálától való elszakadásban keresendő (844)

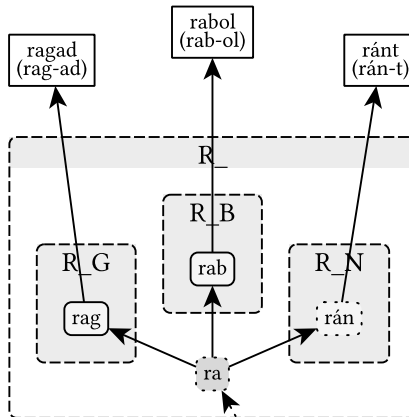
„Azoknak a zsidóknak, akik hittek neki, Jézus azt mondta: »Ha megmaradtok tanításomban, valóban tanítványaim vagytok, 32 megismeritek az igazságot, és az igazság szabaddá tesz titeket.«” (Jn 8,31-32)

- SZa** Tartós távolodás valamitől (sz).
- SZa-B** Valamitől tartósan távolodó (ő→b) vagy távolító.
- SZa-B-aD** Aki önmagától (d) tartósan távol tart valamit.
- SZa-B-aD-SÁG** Az eltávolodott állapot minőségi fokozása (ság).

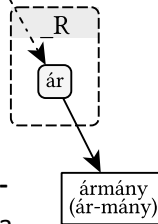
16.2. Rabságban nálunk erősebb hatalom uralkodik felettünk (848)

- Ra** Ártó (a) erő (r).
- Ra-B** Befolyásoló (ó→b) erő.
- Ra-B-SÁG** Rab tulajdonságú (ság).

16.3. A gonosz, rabul ejtő ármány (849)

- ÁR** Rontó (á) erő (r).
- ÁR-MÁNY** Ártó valami (mány).

16.4. Az éltető (él, el) és a halált hozó (ál, al) szellemi létezők, hatása az anyagi világra, létesítő (ér, er) és pusztító (ár, ar) erőként (849)

ér (CzF): Eredeti általános értelme: bizonyos téren, irányban valahová **elhatás, jutás, folyás, menés**, vagyis azon vonal, **út, csatorna**, melyen valamely **test tovább halad, jut, foly, terjed**. / Általában: **illet, megillet** valakit vagy valamit.

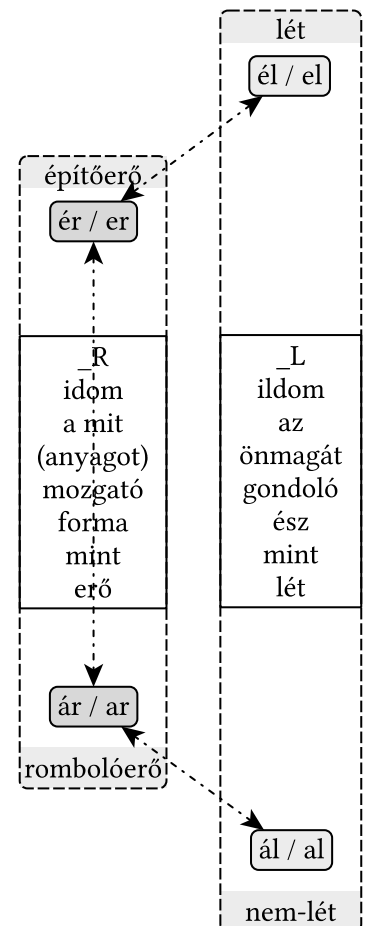
er (CzF): **növés, származás; menés, tovább haladás, folyamat; szilárd, hatályos, kitartó cselekvési képesség; haragos, morgó hang**

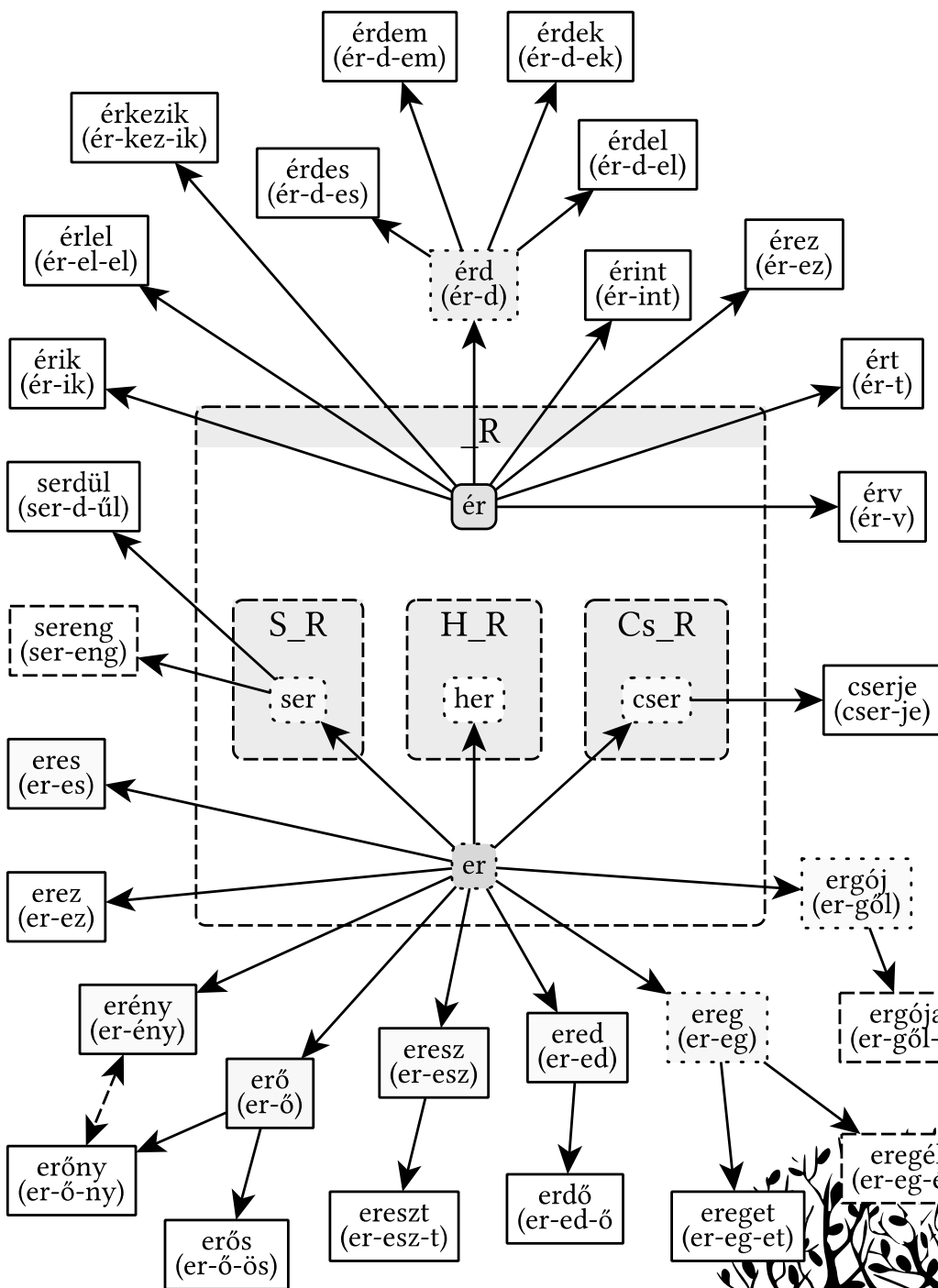
al (CzF): a föld középpontjához vagy a földszarkhoz képest az egyenlítőhöz közelebb áll; Ami fölött más létezik, elterjed; átv. ért.: kisebb, kevesebb, s erkölcsileg mintegy alantabb áll.; az általánosnak külön osztályához tartozó, s abban foglaltatott valami, pl. az állatok, növények alnemei.; üresség vagy tér, mely valami fenekétől lefelé terjed; az az alszik (régiesen alik) azó elvont gyöke, rokona **hal** (ige) és az alvásra vonatkozó: **hál**.

ál (CzF): csak látszólag az, vagy olyan, aminek vagy amilyenek mutatkozik; tehát valaminek külsejét, színét mutatja (**alak**); elvont törzse áld szónak és származékainak.

16.5. Áld szavunk a halálban gyökerezik (855)

Ha valaki áldozati ajándékot mutat be közületek az Úrnak, és vágóállatot, azaz szarvasmarhát vagy aprómarhát mutat be áldozati ajándékkal, és áldozati ajándéka egészen eléggő áldozatul bemutatott szarvasmarha, akkor hibátlan hímet mutasson be. Vigye a biznyság sátrának ajtajához, hogy kedvessé tegye magát az Úr előtt” (Lev

16.7. Jézus Krisztus „alászált a poklokra” (860)

Bod Péter: A' Szent Bibliának historiája, 26-27: „Azok iránt régi mondás: Simia DEI est Diabolus, az ISTENnek majmolója az Ördög; igyekezni követi az ISTENT, de tsúfoson; azért a' hol az ISTEN magának Sátort és Templomot épít; ő-is Kápolnát rak.”

Babilónia: az **alvilág** a föld alatt, a **világóceán felső oldalánál**. Elérni a föld mélyében lehet, és addig kell menni **nyugatra**, ameddig lehet, **át** kell **kelni** egy **folyón**, a halál vizén. Az álvilág **város 7 fal** veszi körül **14 kapuval**, a város **közepén palota** áll, ebben él a **királynő Ereskigal** és férje, Nergal.

Homérosz: hely, a föld belsejében, **bejárata** és **előcsarnoka** messze,

„Ha valaki ételáldozatot mutat be áldozati ajándékkul az Úrnak: akkor lisztláng legyen áldozati ajándéka és öntsön arra olajat és tegyen rá tömjént.” (Lev 2,1)

ÁL Nem (á) lét (l).

ÁL-D Önkéntes (d) életfelajánlás. Átható (d) életelfogadás.

ÁL-D-ÁS Áld folyó (s) tevése.

ÁL-D-oZ Áld huzamos (z) tevése.

ÁL-D-oZ-aT Áldozás eredménye, tárgya (t).

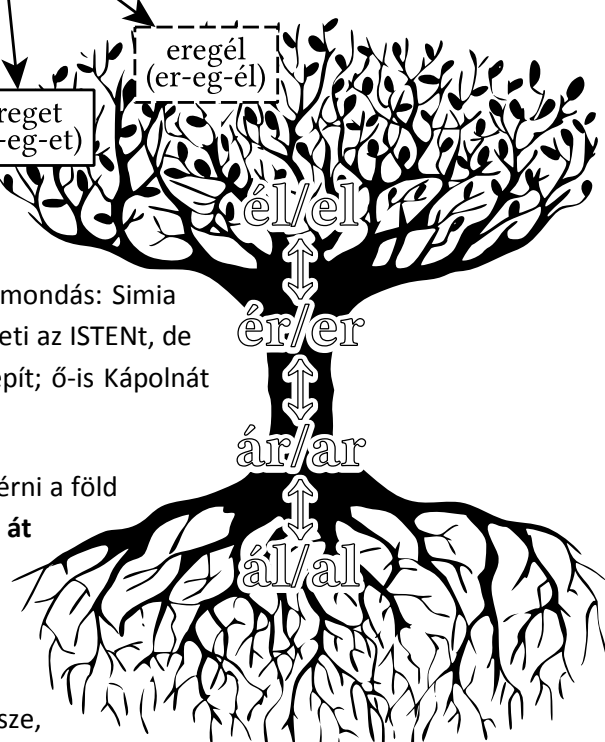
16.6. Az ál, a hamis lét gyöke(re) (858)

ÁL Hamis- vagy nem- (á) lét (l).

ÁL-SÁG A hamis, ál dolgok fokozása (ság)

ÁL Hamis- vagy nem- (á) lét (l).

ÁL-oM Ál valami (m).

nyugaton az óceánon túl, hová már a napsugár sem ér el, ez a pokol tornáca. Odüsszeusz itt idézte meg a holtak lelkét. Az alvilág **legsötétebb része** az **Erebusz**, itt él **Hádész**, az alvilág istenének székhelye.

Későbbi görög: a halottat **Káron**, a **révész viszi át a vizeken**. **Vergiliusnál a Püriphlegeton hatalmas tűzfolyam**, mely a kárhozat helyét, a **Tartaruszt határolja**. Az alvilág **folyója a Léthe** is, melynek vizétől a lelkek elfeledik a földön tapasztaltakat. Az alvilág **kapujának őre Cerberus**, a háromfejű kutya, ami a belépőket ugyan nem bántja, de kijönni senkit nem enged.

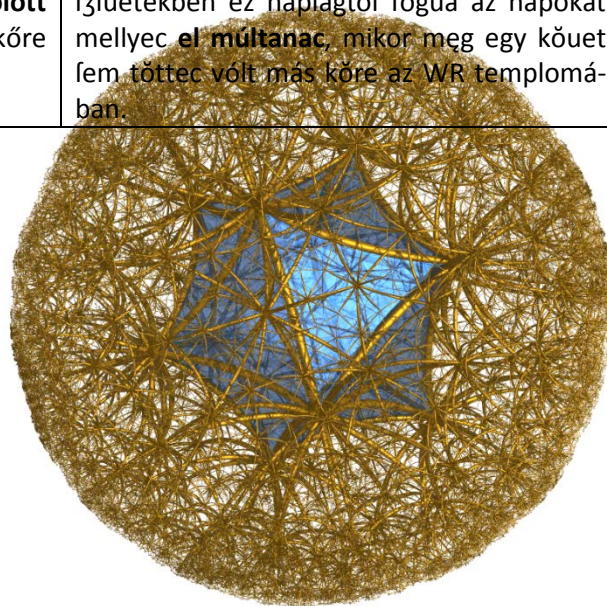
Ószövetség: „lesüllyedtem a hegyek alapjáig. Örökre összecukódtak felettem a föld zárai, de te kihúztad a gödörből életemet, Uram, én Istenem!” (Jón 2,7); „letaszítlak téged azok közé, akik leszállnak a sírgödörbe a hajdankor népéhez, és a föld legmélyére helyezlek, mint az ősrégi romokat – azok közé, akik leszállnak a sírgödörbe, hogy ne lakjanak többé benned.” (Ez 26,20)

A LXX és a görög Újszövetség a hádesz névvel utal az alvilágra:

„És te, Kafarnaum! Talán az égig emelkedsz? Alászállsz majd az alvilágba!” (Mt 11,23); „Amikor a pokolban a kínok közt föltekintett, meglátta messziről Ábrahámot, és a keblén Lázárt.” (Lk 16,23)

16.8. Az al és (f)el idői és téri szemlélete (863)

Eredeti héber	Saját fordításom	Károli Gáspár (1590)
<p>וַעֲתָה שִׁימוּ-נָא לְבַבְכֶם, מִן-הַיָּם הַזֶּה וּמַעְלָה; מִטָּרָם שׁוּם-אֲבָן אֶל- אֲבָן, בְּהִיכַל יְהוָה</p>	<p>És most tetteiteket mégis szívlel- jétek meg e naptól és e fölött (vámáeláh), mígnem kő kőre tétetik az Úr templomában.</p>	<p>És moftan gondollyátoc meg kérlec az ti fziuetekben ez naplágtól fogua az napokat mellyec el múltanac, mikor meg egy köuet fem töttec vólt más kőre az WR templomá- ban.</p>

Latin Neovulgata	Káldi-Vulgata (1626)	Káldi-Neovulgata
<p>Et nunc ponite corda vestra a die hac et supra: Antequam poneretur lapis super lapidem in templo Domini,</p>	<p>És moft gondollyátokmeg a' tí fziueiteekben e' naptólfogva, és ez-előtt minekelötte egy kő a' máfik kőre tétetnék az Úr temp- lomában.</p>	<p>Nos tehát, vizsgáljátok meg magatokat a mai naptól fogva és a jövőben! Hogy ment sorsotok, mielőtt kő kőre került volna az Úr templomában:</p>

Finaly: „I. előljáró tárgyesettel 1) térben, A) **felett**, -on, -en felül [...] B) **felül** -ra, -re [...] 2) **időben, előtt** [...] 3) (ritkán) -on, -en kívül [...] 4) **elsőséget, mértékfelettséget** [...] II. igehatározó [...] 1) térben, A) **felette** v. felibe [...] B) **felül, fenn**, tetején [...] 2) időben, **előbb** [...] 3) azontúl, többet, azonfelül”

Pollack: „מַעַל II. alakú igehatározó határozott מַעַל tulajdonképpen מַעְלָה () főnévnek rövidítése a) מַמַּעַל **fönt** [...] vagy a következő ל-del **fölül**, valamin, valami **fölött**, a vizek fölött [...] b) מַעְלָה מַעְלָה **fölfelé** [...] c) מַמַּעַל **megelőző** מִן -nel **husz esztendőstől fogva és a ki azon fölül van** [...] d) מַמַּעַל **fölfelé** [...] **igen nagyon** [...] erősítve מַמַּעַל [...] e) előljáró מַמַּעַל fönn [...] fölöl [...] felette”

16.9. A zárt pokol (867)

Dante Isteni színjáték: „Felelt: »Tudod, hogy a pokol kerek;
s bár adatott jó mélyre szállni,
s mind balra tartva, látni sok helyet,

mégsem tudtad az egész kört bejárni:
azért, ha új dolog tűnik fel olykor
szemed előtt, ezt nem lehet csodálni.«”

PO Púpos (p), kerek (o).

PO-K Íves (k) kerek púp.

PO-K-oL Pok folytonos kiterjedése (l).

PO-K-L-oS Pokol minőségű (s: 5.27-5).

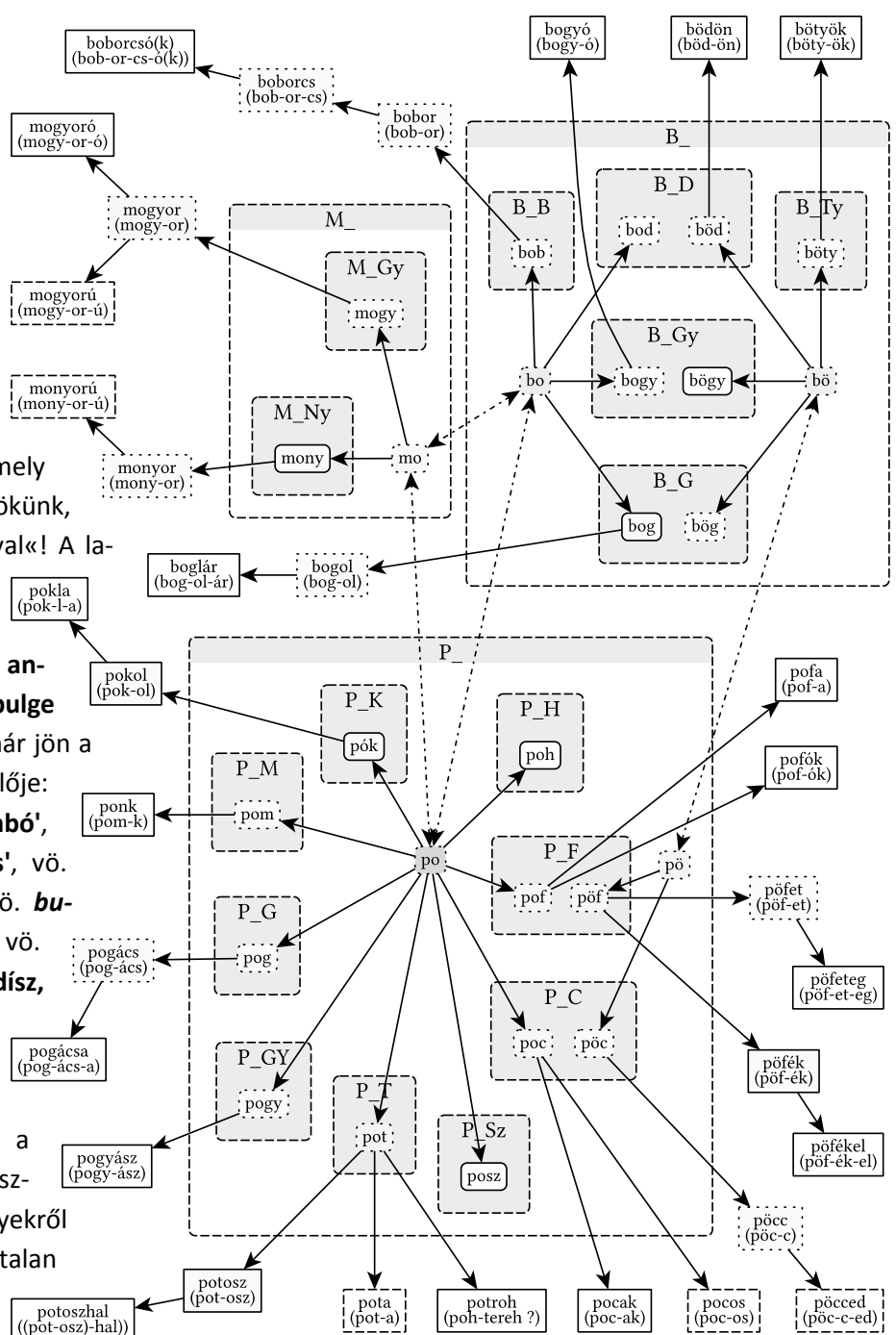
PO-K-L-oS-SáG Poklos minőségi fokozása (ság).

„Van egy hely a pokolban, Rondabugyrod,
vasszínú kőből, mint a hetedik kör,
mely fönn keríti e sok ronda bugyrot.”

BUGY Búbos (b), kerek (u) göm-
böldyed (gy)

BUGY-oR Kiterjedt (r) burok.

Végvári József: „Ki se megyek, meg
sem adom magam”, 125-126: „Mi
történik, ha **magyar-latin** szótárban
visszakeressük a 'zacskó' vagy 'pénz-
tárca' szavakat? Meglepetésükre egy
bulga hangalakú szót kapunk vissza, mely
valójában nem más, mint a **BUGY** gyökünk,
csak GY helyett annak LG »feloldásával«! A la-
tinban ez a szó »gall eredetűnek«
számít; hozzáértés hiányában nem
szívesen keresgélnek tovább, no de **an-
golban** is megvan az a szó: **bulge**
rodik, dülled' jelentésben! És akkor már jön a
többi angol szó és magyar megfelelője:
body 'test', vö. **batyu, butik**; **bud** 'bimbó',
vö. **buggyadoz (= kihajt)**; **belly** 'has', vö.
begy; **budget** 'zsák, költségvetés', vö. **bu-
gyor**; **bottle** 'butykos'; **bundle** 'köteg', vö.
bunda, bugyor; **buckle** 'gömbölyű dísz,
csat', vö. **boglár**; **bug** 'bogár' és így
tovább. Ennek a dolognak nyilván
nagyobb nekikészülés kell, és mono-
grafikus feldolgozást igényel. Ezeket a
szavakat az angolban nem tekintik ösz-
szetartozóknak, a legkülönbözőbb helyekről
származtatják őket, gyakran a »bizonytalan
eredetű« magyarazattal. A bulge

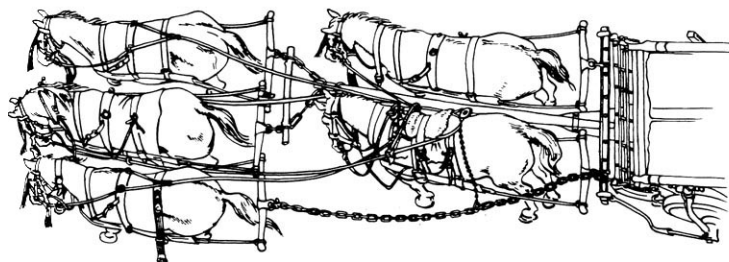
indoeurópai gyöke *bhelgh- 'duzzad', ellenben a már említett, 'ököl' jelentésű latin pugil szóé: *peug- 'döf, szúr'.

16.10. „Harmadnapon feltámadt a halottak közül” (873)

hal, hál, hull

16.11. „Fölment a mennybe” (877)

16.12. A me gyök emelkedett mozgásossága (877)

MeN Önható mozzanatos (n) magasodó, emelkedő mozgás (m)

eM Felfelé törekvő mozgás (m)

eM-eL Folytonos átható (l: 5.43-6) fölfelé mozgatás.

MaG Emelkedő (m) gyakorlatosság (g).

MaG-aSZ Tartós (sz: 5.25-7) emelkedés.

MaG-aSZ-T Erőteljes átható (t: 5.46-12) tartós emelés.

MaG-aSZ-T-aL Folytonos (l: 5.43-6) átható tartós emelés.

16.13. Az emelkedett menny (879)

MeNNY Emelkedett (m) létállapot (ny).

16.14. A mennyezet a mennyet jeleníti meg (881)

16.15. A menyasszonyság a nő emelkedett létállapota (882)

Dezső Tibor Attila: „ha abból indulunk ki, hogy mi egy lakodalom csúcspontja, legfontosabb mozzanata? Az, amikor a menyasszony a »mennybe«, azaz a padlásra vitetik, és ott megtörténik az átváltozás csodája, hiszen nem az jön vissza, aki oda felment. Mert oda szűzen ment fel, leányként, és asszonyként jött le. [...] Mert egy érvényesen megköttött házassággal csak feleség lesz, asszonnyá akkor válik, amikor áldott állapotba, vagy népiesen fogalmazva »más állapotba« kerülve először tapasztalja meg az átváltozás csodáját. Amikor anya lesz. Addig csak nő, vagy csak hölgy, de legjobb esetben is csak feleség.”

MeNY Emelkedett (m) létállapot (ny).

MeNY-eK Emelkedett létegyiség (g→k).

MeNY-eK-eZ Emelkedett létegyiség huzamossága (z).

MeNY-eK-eZ-Ő Huzamosan emelkedett létegyiségi minőség (ő).

16.16. A létesítő erőt jelentő er és a pusztító erejű ár gyökök ellentéte (883)

ár (CzF): oly szavak elvont gyöke, melyek **rontást**, **sértést**, **fosztást** jelentenek; eszköz, melyet bőrből dolgozó mestereberek használnak; **dagadó**, **emelkedő**, magasodva szétterjedő **víztömeg**; származékai; az **adás-vevésben** kiszabott **értéke** valaminek

ar (CzF): **metszés**, **vágás**; **érték**, becs, az **arany-ban**; **terjedés**, **mérték**; fordítva ra: **magasság**, pl. ház-ra, fal-ra

ER Isteni (e) erő (r).

ER-eD Teremtő isteni erőre épülő önható munkálás, cselekvés (d) vagy létezés (d)

ÁR Romboló (á) erő (r).

ÁR-aD Romboló erőre épülő önható munkálás, cselekvés (d) vagy létezés (d)

17.3. „Ne vigy minket a kísértésbe” (906)

kÍS-E-eR-T-eT A t mint a tárgyiasult, lezárt tevékenység hangja: azaz azon helyzet amiben valaki erkölcsi próbára lett téve.

17.4. A kísértésbe vitelről még néhány gondolat (910)

VI Szoros (i) viszony (v).

VI-SZ Szoros viszonnal járó tartós tevékenység (sz).

17.5. A folytonosan szétválasztó viszály (912)

Empedoklész: „Egyszer a Szeretet révén mindenkégyé egyesülnek, majd meg ismét egyesekké válnak szét a Viszály ellenségeskedése révén”

VI Szoros (i) viszony (v)

VI-SZ Szoros viszonnal járó tartós tevékenység (sz).

VI-SZ-ÁLY Ami (i) folyamatosan (l) → (l-i → ly) visz.

17.6. A viszály rokon kifejezései a vesz, vész, veszély (912)

VE Közeli (e) viszony (v).

VE-SZ Közeli viszonnal járó tartós tevékenység (sz).

VE-eSZ A vesz aprózó jelentése öröklődik a vészben az életre alkalmazva.

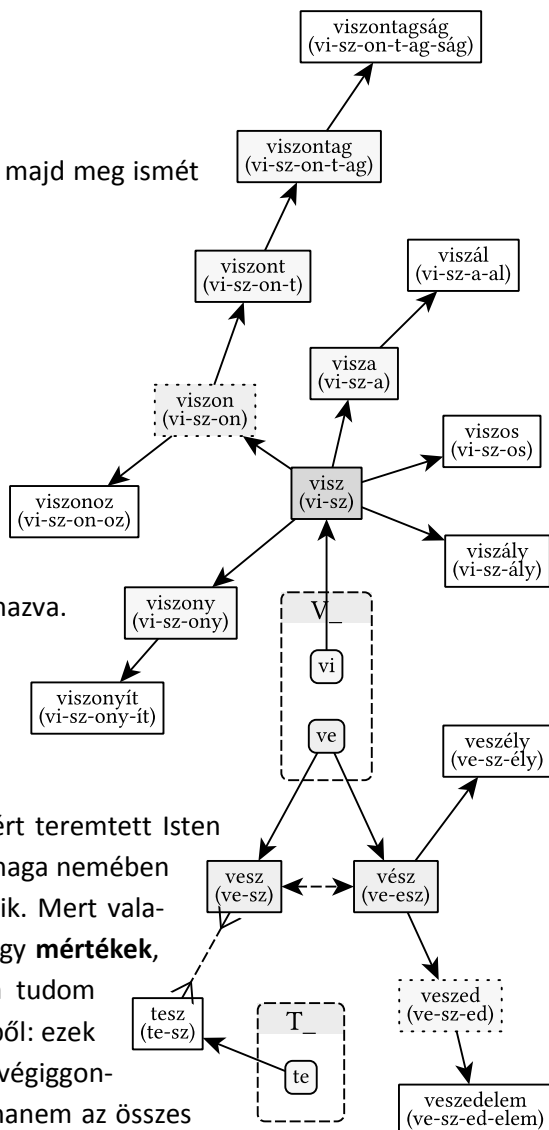
VE-SZ-ÉLY Ami (i) folyamatosan (l) → (l-i → ly) vészben tart.

17.7. A rendet jelentő és a hasonló (fraktális) világot felépítő szer gyök (915)

Szent Ágoston: „Ami viszont engem illet, bevallom, nem tudom, miért teremtett Isten egereket és békákat, vagy legyeket és férgeket, mégis látom, hogy a maga nemében minden szép, jóllehet bűneink miatt sok élőlény ellenségünknek tűnik. Mert valahányszor egy állat testét és testrészeit megfigyelem, úgy találok, hogy **mértékek, számok és rend** teremti meg az **összhang** egységét. Mindezt nem tudom máshonnan eredeztetni, csakis a legfőbb mértékből, számból és rendből: ezek viszont Isten változhatatlan és örök fenségében állnak fönn. Ha ezt végiggon-
dolnák e szószátyár és balga népek, akkor nem untatnának minket, hanem az összes szépséget szemügyre vennék, beleértve a **legfőbbeket** és a **legalsóbbakat** is, és mindenben di-
csőiténék **Istent** mint **alkotómestert**.”

Platón: „– Akkor bizonyára azok felől a dolgok felől is bizonytalanságban vagy, Szókratész, amelyek szinte nevetségesnek tűnhetnek fel, mint a **szőr**, a **sár**, a **szenny** vagy más ilyen megvetett, hitvány dolgok: vajon azt kell-e állítani róluk, hogy mindegyiküknek **van külön formája**, amely különbözik azoktól a dolgoktól, amelyeket a kezünkbe foghatunk, vagy pedig nem?

– Egyáltalán nem – szól Szókratész –, hanem ezekkel kapcsolatban úgy áll a dolog, hogy amiket látunk, azok léteznek is, ezekről azt gondolni, hogy **ideájuk** van, **képtelenség** volna. Habár olykor megzavart már az a gondolat, hogy hátha minden dolognak egyaránt van ideája; de ha erre a pontra jutok, menekülök tőle, mert félek, hogy feneketlen szószaporításba esem és ott veszek; visszatérek hát oda, azokhoz a dolgokhoz, melyekről az imént állapítottuk meg, hogy van ideájuk, és azokat kutatva foglalatoskodom.

– Mert fiatal vagy még, Szókratész – szólt Parmenidész –, s még **nem ragadott** úgy **meg a filozófia**, mint ahogyan majd meg fog ragadni az én véleményem szerint, s akkor egyetlen dolgot sem fogsz lekicsinyelni; most azonban még – korod miatt – tekintettel vagy az emberek előítéletére.”

SZ-ER Felsőbb erő (er) mennyiségi (sz) ismétlése, terjedése (r).

SZ-AR Ártó, alantas erő (ar) mennyiségi (sz) ismétlése, terjedése (r).

17.8. A szarv, az Isten felé emelkedés jelképe (919)

Ószövetség: „Készítsd el az oltárt is akácfából: öt könyök legyen a hossza, ugyanannyi a szélessége, tehát négyzet legyen, és három könyök a magassága. Szarvai a négy sarkán magából az oltárból jöjjenek elő. Az egészet vond be rézzel.” (Kiv 27,1-2)

„Adoniás pedig Salamontól való félelmében felkelt, elment, és megragadta az oltár szarvát.” (1Kir 1,50); „Erre Joáb az Úr sátrába menekült, s megfogta az oltár szarvát.” (1Kir 2,28); „Majd végy a bika véreből, és tedd ujjaddal az oltár szarvaira, a többi vért pedig öntsd az oltár aljára.” (Kiv 29,12); „Évente egyszer pedig könyörögiön Áron ennek az oltárnak a szarvai felett a bűnért való áldozat vérével, és végezzen engesztelést rajta, nemzedékről nemzedékre köztettek. Legyen szent az Úrnak.” (Kiv 30,10)

Elnyomás, Ószövetség: „7Ezután íme, egy negyedik **vadállatot** láttam az éjszakai látomásban: rettenetes, csodálatos és igen erős volt; nagy vasfogai voltak, falt és rágott, és a maradékot összetaposta a lábával; más volt, mint azok az állatok, amelyeket előtte láttam, és **tíz szarva volt**. 8Figyeltem a szarvakat, és íme, még egy kis szarv támadt köztük; az előbbi szarvak közül hármat kiteptek miatta; és íme, ezen a szarvon az ember szeméhez hasonló szemek voltak, és egy szája, amely nagy dolgokat beszélt.” (Dán 7,7-8)

Újszövetség: „Ekkor láttam, hogy egy másik **fenevad** száll fel a szárazföldből, amelynek **két szarva volt, hasonlók a Barányéhoz**, de úgy beszélt, mint a sárkány. Ez gyakorolja az első fenevad teljes hatalmát az ő színe előtt, és rábírja a földet és a föld lakóit, hogy imádják az első fenevadat, amelynek a halálos sebe meggyógyult.” (Jel 13,11-12)

SZ-AR Tartós (sz) emelkedés (ar).

SZAR-V Emelkedő minőségű (u→v)

17.9. Az (ön)hasonuló módon felépülő szerkezet, szervezet (921)

SZ-ER Rend, tehát felsőbb erő (er) mennyiségi (sz) ismétlése (r).

SZER-K Rend gyakorlata (g→k).

SZER-K-eZ Átható (z) rend gyakorlat.

SZER-K-eZ-eT Szerkesztés végeredménye (t).

SZER-V Kölcsönös (v) rend.

SZER-V-eZ Átható (z) egységesítő (z) kölcsönös rend.

SZER-V-eZ-eT Szervezés végeredménye (t).

17.10. A teremtett világ ténylegesítő ereje a szeretet (924)

SZ-ER Rend, tehát isteni erő (er) mennyiségi (sz) ismétlése (r).

SZER-eT A rend átható tevése (t).

SZER-eT-ÉS Átható rend folyó tevése (s).

SZER-eT-eT Átható rend beteljesedett állapota (t).

